

● PRED KULTURNIM PRAZNIKOM

Dom Španskih borcev — pomembna pridobitev



Sredi minulega meseca so prvi prebivalci stanovanjske soseske MS 4,5 Fužine prejeli ključke za težko pričakovana stanovanja. Zgrajena so po sliki B 24, 25 in B 26, 27, v katerih je 52 stanovanj. Stanovanci so se tudi že samoupravno organizirali. Izvolili so dva hišna sveta, določili pa so tudi delegata za svet krajevnih skupnosti Moste, kamor se bodo povezovali, dokler ne bo zaživel krajevna skupnost Nove Fužine. Že ta mesec pa naj bi bila vseljena tudi objekta A 23 in B 21, 22, 23.

Besedilo in slika: D. J.

Vsako leto se zberemo Slovenci ob obletnici smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna in počastimo njegov spomin s prirejanjem proslav, podelitvami nagrad in priznanj skupinam in posameznikom za dosežke na različnih področjih umetniškega ustvarjanja in poustvarjanja ter skušamo ugotoviti, kako in koliko smo v vsakdanjih naporih za boljši jutri vsteli njegovemu izročilu.

8. februarja je za nas praznik, ki ga slavimo že vsa leta od vojne in naše revolucije, se pravi od časov, ko smo bili Slovenci in Jugoslovani — kot že mnogokrat v zgodovini — ponovno pred preizkušnjo obranjanja nacionalnosti in neodvisnosti. Prav Prešeren je bil v naši preteklosti zgled in opora vsem tistim, ki so čutili težnjo in odgovornost, pa tudi ponos — biti Slovenec!

Z njegovo besedo smo — kot pravi Župančič — dobili osrednjo idejo slovenstva, skupno ognjišče svojega duhovnega življenja, obenem pa Prešeren s svojimi idejami na široko prestopi meje slovenstva in daje tudi za današnji čas edino možno vizijo človeštva: bratstvo in razumevanje med narodi. Prav to vizijo smo v največji meri uresničili v naši samoupravni socialistični skupnosti jugoslovanskih narodov, obenem pa nam je vodilo tudi pri zunanje-političnih usmeritvah in uveljavljanju politike neuvrščenosti.

Kulturni praznik je prav gotovo primeren trenutek, da napi-

šemo nekaj besed tudi o najnovejši, za kulturo izredno pomembni pridobitvi Most — Domu španskih borcev. Z dograditvijo doma bo uresničena 35-letna želja občanov po kulturnem centru v središču Most, ki bo dajal nove možnosti za ureničevanje kulturnih potreb delovnih ljudi in občanov, kakor tudi vseh delovnih ljudi iz bratskih republik in pokrajin. Dom bo last vseh delovnih ljudi in bo kot tak z odprtostjo svojega programa porok za svojo kulturno in družbenopolitično vlogo.

Eden od razlogov za gradnjo doma je bilo dejstvo, da prav v Mostah doslej nismo imeli primernega prostora, dvorane, kjer bi lahko naši delovni ljudje izkazovali svoja kulturna hotenja, pa najsi bo kot izvajalci ali porabniki kulturnih dobrin.

V novi dom se bo preselila knjižnica Jožeta Mazovca, ki zaradi nenehne in hitre rasti Most ter večjega števila prebivalstva že danes ne zmora ustreči vsem željam in potrebam občanov zaradi uresničenosti v sedanjih prostorih.

NADALJEVANJE NA 4. STRANI



Gostje na proslavi v počastitev 71. obletnice Kardeljevega rojstva, ki so jo pripravili učenci OŠ Edvarda Kardelja v Polju.

● UČENCI OŠ EDVARDA KARDELJA V POLJU

Počastili 71. obletnico rojstva Edvarda Kardelja

Osnovna šola v Polju se od lani imenuje po velikem revolucionarju Edvardu Kardelju, ki se je rodil 27. januarja leta 1910. Zato so učenci te šole 22. januarja počastili 71. obletnico njegovega rojstva.

Po krajši proslavi, ki so se je udeležili Pepca Kardelj, Franc Kimovec-Žiga, Stane Bobnar in druge osebnosti predvojnega in medvojnega revolucionarnega gibanja, so učenci obiskali več delovnih organizacij, vodstva družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti ter se seznanjali z uresničevanjem Kardeljevih idej v našem družbenopolitičnem sistemu in socialističnem samoupravljanju.

Osmošolci so si ogledali delovne organizacije Žito, Totra, Rog, Saturnus in Emona Zalog ter se tam pogovarjali s predstavniki samoupravnih organov. Sedmi razredi so spoznavali naš delegatski sistem. Sprejelo jih je predsedstvo občinske skupščine in vodstva družbenopolitičnih organizacij, obiskali pa so tudi krajevo skupnost Polje. Šesti razredi so bili na univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, kjer so se pogovarjali z dr. Cirilom Ribičičem. Šolarjem prvih, drugih, tretjih in petih razredov so o tovaršu Edvardu Kardelju pripovedovali njegovi nekdanji sodelavci. Četrtošolci pa so odšli v mestno skupščino, kjer jim je lik velikega revolucionarja orisal Niko Lukež. Predstavniki učencev vseh razredov so se s Pepco Kardelj pogovarjali o življenju in delu Edvarda Kardelja.

O vtisih in doživetjih tega dne so učenci pisali tudi spise. Nekaj jih objavljamo na zadnji strani.

Besedilo in slika: DARJA JUVAN

● V BOJU PROTI STEKLINI MORAMO UPOŠTEVATI VSA DOLOČILA ODREDBE

Prepovedano prosto gibanje psov in mačk

Kot smo že poročali v prejšnji številki Naše skupnosti, je bila lisica, ubita 22. decembra na Vinjah, okužena s steklino. Zato je izvršni svet naše občine že sprejel ukrepe, ki naj bi preprečevali širjenje te tudi človeku zelo nevarne bolezni.

Že konec lanskega leta je bila spreminjena in dopolnjena odredba o preprečevanju, zatiranju in izkoreninjenju stekline, s katero pa je, kot je videti, seznanjeno le malo občanov. Na ulicah naše občine je namreč poleg klasičnih psov opaziti tudi precej

takih, ki imajo lastnike, vendar jih le-ti ne privežejo. Zato kaže ponovno opozoriti, da morajo biti vsi psi privezani, mačke pa zaprte. Živali, ki se bodo prosto gibale, bodo pokončane.

Vse ukrepe in opozorila v zvezi s steklino je treba karseda resno izvajati in upoštevati. Steklina je bolezen, ki je ni mogoče ozdraviti in se pri živalih in človeku vedno konča s smrtjo. Pomaga le pravočasno cepljenje.

Pričakovati je, da se bodo stekle lisice pojavile tudi v drugih predelih naše občine. Tudi v sosednji bežigrski občini so 28. novembra med krajema Zajelše in Podgora ustrelili lisjaka, ki pa ni kazal zunanjih znakov stekline. Pri pregledu pa so kasneje ugotovili, da je imela tudi ta žival steklino.

Direktor veterinarske postaje

Posavje diplomirani veterinar Marko Lokar je povedal, da že potekajo akcije za zmanjšanje števila potepuških psov.

V teh dneh bodo našim tudi plakati in letaki, ki naj bi občane seznanili z določili odredbe o preprečevanju, zatiranju in izkoreninjenju stekline. Kako ravnati z živo ali mrtvo steklo lisico, so na veterinarski postaji Posavje seznanili tudi člane lovskih druženj. O prenašanju stekline in zunanjih znakov te bolezni pa bodo poučili tudi učence osnovnih šol Prežganje, Dolsko, Janče, Javor in Križevska vas.

Marko Lokar je tudi povedal, da so mačke nevarnejše za prenašanje stekline kot psi. Mačke, kadar oboli-

jo, ne iščejo človekove družbe. Najraje se zavlečejo v kot, so otožnega videza, kar seveda pripravi človeka do tega, da žival ogovarja in jo poboljša. Takrat pa mačka ugrizne ali oprasne.

Na veterinarski postaji Posavje cepijo pse in mačke proti steklino vsak dan med sedmo in osmo uro jutraj. Glede na odredbo mora biti pes proti steklino cepljen takoj, ko je star štiri mesece. V teh dneh pa pripeljejo k cepljenju tudi take pse, ki so stari že dve leti ali več, njihovi lastniki pa doslej niso čutili potrebe, da bi jih zaščitili proti steklino. Lani decembra so cepili proti steklino 116 psov in mačk iz Bežigrada, Šiške, Most in Centra, mesec prej pa samo šest.

DARJA JUVAN

● S SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZKS

TUDI V PRIHODNJE KAR NAJVEČ POZORNOSTI PLANIRANJU

Dejavnost komunistov naše občine je v teh dneh usmerjena predvsem v pripravo programske volilne konference OK ZKS, ki bo 24. februarja. V zvezi s tem so komunisti na zadnji seji občinske konference, ki je bila konec januarja, poleg sklepa o sklici programske volilne seje sprejeli še nekaj drugih sklepov, ki naj bi zagotovili čim boljše priprave na februarško konferenco in njeno uspešnejše delo.

Tako morajo vse osnovne organizacije ZK obravnavati osnutek poročila o delu občinske konference in njenih organov v obdobju med obema programsko volilnima sejama, pa tudi osnutek programa dela konference v prihodnje. Komunisti v osnovnih organizacijah sindikata pa bodo na svojih programskih sejah, ki naj bi bile opravljene do 20. februarja, ocenili, kako je v njihovih delovnih organizacijah potekalo sprejemanje planskih dokumentov in hkrati pogledali, kako daleč so pri pripravi plana delovne organizacije za obdobje 1981—1985. Rok za izdelavo teh planov se izteka sredi februarja.

NADALJEVANJE NA 4. STRANI

● PRED 40 LETI JE BILA USTANOV-LJENA OSVOBODILNA FRONTA

Ljudsko frontno gibanje v Sloveniji

»Naša dežela bi kajpada doživela veliko strašnejšo tragedijo, če ne bi bilo organizacije, ki je znala v najtežjih urah strniti ljudstvo in ga popeljati v borbo na življenje in smrt — za osvoboditev dežele. To je bila KPJ, ki je organizirala ljudsko fronto ter se v borbi postavila le-tej na čelo, ne da bi priznala svojim kadrom...« je dejal Tito 1947. leta na II. kongresu Ljudske fronte.

Ljudsko frontno gibanje se je začelo v tridesetih letih v Franciji, predstavljalo pa je združitev naprednih in demokratičnih sil, tako delavskih kot meščanskih strank, v enotno fronto za boj proti fašizmu.

Pri nas se je ljudsko frontno gibanje izoblikovalo v letu 1935. Voditeljica tega gibanja je bila KPJ. V začetnem obdobju se je borila predvsem za akcijsko enotnost delavstva, uspeh tega dela so bile stavke in mezdna gibanja v letih 1935 in 1936. Še večje število privrženecv ji je uspelo pridobiti, ko so njeni člani na različnih zborovanjih, kot je bil zlet »vobode« v Celju, zahtevali rešitev narodnega vprašanja.

Akcije, ki jih je organizirala KPJ v okviru ljudskega frontnega gibanja, so imele širok odmev med ljudmi, ne glede na to, kateri stranki ali razredu so pripadali. Spomnimo se samo, kakšen obseg in uspeh je bil dosežen pri zbiranju pomoči španskemu ljudstvu in njegovemu boju proti fašizmu.

Na samo gibanje pa so vplivali ra-

zlični dejavniki. Eden izmed njih je bila tudi zunanja politika. Pakt med SZ in Nemčijo, ki je bil podpisan 1939 leta, in članek, ki so ga objavili v Slovenju, kjer je bilo zapisano, da je Zveza delovnega ljudstva Slovenije komunistična, sta bila vzroka, da skupine in posamezniki, ki so že sodelovali v ljudskem frontnem gibanju, niso stopili v ZDLS. Banska uprava pa je prepovedala razširjanje razglaš »Kaj hočemo«, v katerem je bil podan program ZDLS, ki je zahteval popolno narodno svobodo in ljudsko demokracijo. Večji razmah ljudskega frontnega gibanja v Sloveniji je bil ponovno v letu 1940, organizirane so bile protidraginske akcije. Po vzpostavitvi diplomatskih odnosov med SZ in Jugoslavijo je bila izvedena široka akcija za ustanovitev Društva prijateljev SZ. Pri teh akcijah so sodelovali s KPS predstavniki krščanskih socialistov in demokratičnega krila v Sokolu, to njihovo sodelovanje je prineslo tako imenovani akcijski sporazum, v katerem je bilo rečeno, naj se Jugoslavija v boju proti fašizmu nasloni na SZ, izrazili pa so tudi zahteve po demokratično-

sti in samostojnosti narodne vlade. V tem akcijskem sporazumu je vidimo začetke OF, ki se je izoblikovala v ljudskem frontnem gibanju in katere 40. obletnico ustanovitve slavimo letošnje leto.

T. KLEPAC

● Posvet sekretarjev OO ZK in članov OK ZKS

Sredi januarja so se v štirih skupinah sestali sekretarji osnovnih organizacij zveze komunistov in člani občinske konference ZKS Ljubljana Moste-Polje in se dogovorili o pripravah na javno razpravo v zvezi z dokumenti za občinsko programsko volilno konferenco. Obravnavali so izvedbo programskih sej v osnovnih organizacijah in volitve delegatov za občinsko programsko volilno konferenco. Pregledali in ocenili so še potek sprejemanja planskih dokumentov in podpisovanje samoupravnih sporazumov, hkrati pa so se seznanili tudi z nekaterimi drugimi tekočimi nalogami. Tak posveti so že ustaljena oblika dela naše občinske konference ZKS.

D. J.

V TEJ ŠTEVILKI NAŠE SKUPNOSTI
TUDI UMETNIŠKA PRILOGA 25. MAJ!



● Smučanje, drsanje in kopanje za šolarje

Šolski prostori samevajo. Oživeli pa so vsi klančki, vzpetine, drsališča in pokrita kopališča. Čeprav je dobra polovica zimskih šolskih počitnic že mimo, pa naj šolarje kljub temu opozorimo, kako in kje vse lahko poceni in organizirano preživljajo počitniške dni.

Letos je snega dovolj tudi v Ljubljani, zato se lahko vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) od 10. ure do 12.30 in 13.30 do 16. ure smučate pod vodstvom smučarskih učiteljev na Blaževem griču. Dopoldne med 10. in 12. uro je možnost brezplačnega drsanja na drsališču v Zalogu. Od 11.30 pa do 13.30 pa se lahko prav tako zastoj kopate v kopališču Tivoli. Ta razpored seveda ne velja za sobote in nedelje.

Zato, šolarji, ne zamudite zimskega veselja v preostalih počitniških dneh!

Besedilo in slika: D. J.

Dom španskih borcev — pomembna pridobitev

(Nadaljevanje s 1. strani)

S preselitvijo pa bo dobila možnost, da razširi in popestri svojo dejavnost z nekaterimi novimi oddelki (oddelke za najmlajše s pravilno sobo, cibanski kotiček z zasnovami igrateke za predšolske otroke in otroke do devetega leta, avdiovizualni oddelek itd.), posebnost pa bodo še druge oblike dela z mladimi in odraslimi, za katere doslej ni bilo možnosti (knjižne razstave, literarni

večeri, srečanja mladih ustvarjalcev in podobno).

Poleg knjižnice Jožeta Mazovca, krajevne skupnosti Moste, likovnih ustvarjalcev Most, zveze kulturnih organizacij, KUD Vide Pregarc, ki bodo dobili svoj prostor v domu, bo omogočeno uresničevanje dela rednih programov kulturno-umetniških društev in skupin naše občine, kakor tudi družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter delovnih kolektivov (občinska srečanja pevskih zborov in

gledaliških skupin, proslave in prireditve ob različnih pomembnih obležjih, slovesne skupščine itd.).

Že ime doma nam pove, da z njim obeležujemo tudi pomembno vlogo in izkušnje prve oborožene vstaje proti fašizmu — španske revolucije, ki je imela velik odmev v svetu pa tudi pri nas, saj so se kasneje po njenem zgledu mnogi narodi dvigali proti fašizmu in agresorskim težnjam Hitlerjeve Nemčije.

Velik delež v boju španskega ljudstva za osvoboditev izpod Francovega fašističnega režima so prispevali tudi jugoslovanski narodi, saj se je na pobudo komunistične partije udeležilo španske revolucije prek 1800 jugoslovanskih prostovoljcev, med njimi 550 Slovencev. Po podatkih se je vrnilo v domovino približno 220 slovenskih španskih borcev, 60 pa se jih je kasneje aktivno udeležilo NOB.

Ponosni smo, da bomo imeli prav v proletarskih Mostah pomnik pomembnim dogodkom v Španiji, ki so takrat in tudi kasneje prežemali z optimizmom vse napredno misleče narode. Dom španskih borcev bo ob pomoči knjižnice Jožeta Mazovca prvo zbirališče zgodovinskih dokumentov in druge literature v jugoslovanskem prostoru, ki obeležuje to obdobje.

MILE ŠTIMEC

V SPOMIN

Francu Černetu v slovo!

Osmega januarja 1981 so se svojci, soborci in prijatelji ter družbenopolitične organizacije KS Zadorova-Sneberje za vedno poslovili od sovaščana, aktivista, družbenopolitičnega delavca in borca NOV Franca Černeta, kije svoje življenje posvetil boju delavskega razreda in boju za zmago naše socialistične revolucije.

Rodil se je pred 78 leti v zavedni delavski družini. Odraščal je v burnih, za človekov razvoj nemogočih časih. Zato je že v mladih letih okusil vso tragičnost tedanjih razmer. Trdo življenje ga je izoblikovalo v dobrega in naprednega proletarca, borca za pravice in ideje delavskega razreda, ki jim je ostal zvest do svoje smrti.

Leta 1939 je postal član KPS. Kot zaveden Slovenec in proletarec se je že aprila 1941. leta vključil v gibanje naprednih sil in začel sodelovati v organiziranem delu za OF v Kočevju, kjer je tedaj živel s svojo družino.

Do odhoda v partizane v Kočevski odred je sodeloval v akcijah za zbiranje orožja in v propagandnih akcijah. V odredu je bil med ustanovitvi delavne za popravilo orožja. Dela se je lotil z vestnostjo in veliko vnemo. Med opravljanjem nalog pa ga je zadel sovražnik in ga odpeljal v Padovo v koncentracijsko taborišče. Po kapitulaciji Italije se je Franc Černe vrnil in takoj vstopil v Tom-



šičevo brigado, v kateri je ostal do konca vojne. Po osvoboditvi in po veliki zmagi delavskega razreda se je takoj vključil v delo za obnovo porušene domovine. Delal je, kjer je mogel in kjer je bilo njegovo delo potrebno. Delal je, dokler mu je dopuščalo zdravje. Leta 1947, ko smo pričeli graditi zadržni dom, je bil pokojni Franc med prvimi, ki so prišli za lopato. Ves čas gradnje si je prizadeval, da bi bil zadržni dom čimprej pod streho. Opravljal je veliko prostovoljnih delovnih ur in bil zglede mlajšim, posebno mladini. Mnogo prežgoda mu je zahrbtna bolezen začela razjedati zdravje, ga priklenila na bolniško posteljo in ga tako odrgala od dela na terenu.

Franc Černe je za svoje delo, predanost partiji in delavskemu razredu prejel tri odlikovanja. Kot delavca proletarca in borca za svobodo ga bomo ohranili v lepem spominu.

IVAN KOS

Umrli je Martin Fležar — Gasarjev Martin

Zadnji dan leta 1980 smo se na pokopališču v Poljuštevili znanci, prijatelji in ribiči za vedno poslovili od Martina Fležarja — Gasarjevega Martina iz Zg. Kašlja.

Martin se je rodil 11. decembra 1908 v delavski družini v Zg. Kašlju. Njegov oče je bil zaposlen v Papimici Vevče kot delavec z nizkimi prejemki. V družini je bilo osem lačnih otrok. Zato je Martin s trinajstimi leti že moral opravljati razna priložnostna dela na železnici, cestah in drugod. Po odsluženju vojaškega roka v stari Jugoslaviji se je zaposlil v Papimici Vevče kot delavec. Postal je član naprednega sindikata v tovari. V boju za delavske pravice in boljši kruh je spoznal delavcem nevarnega sovražnika. Takoj po razpadu stare Jugoslavije sta se Martin in njegova žena Fanči aktivno vključila v delo OF na terenu Vevče-Zg. Kašlja. V njuni hiši so bili razni tečaji, kasneje pa so se zdravili ranjeni partizani. Gasarjevi so zbirali orožje in denar za pomoč družinam, katerih svojci so sodelovali v NOB ali so bili internirani.

Spomladi leta 1942 so Italijani Martina odpeljali v taborišče Gonars in Padovo, nato pa so ga še Nemci do osvoboditve internirali v Dachau. Po vrnitvi domov se je zaposlil v Papimici. Vsa družina je aktivno delala pri obnovi domo-



vine in na raznih političnih področjih. V Papimici je postal član ZK, bil je predsednik sindikata, večkrat je bil član tovarniškega komiteja ZK, delavskega sveta in raznih komisij. Ker je bil zavzet in vreden pri delu, je napredoval do mojstra satinaže. Vsi smo ga imeli radi. Pri delu in v družbi je bil rad vesel, zabaven in tovariški; za vsakogar je našel lepo besedo in nasvet. Odlikovan je bil z medaljo dela in medaljo zaslug za narod.

Bil je tudi velik ljubitelj narave. Dom si je obdal z okrasnim drevjem, grmičevjem in raznim cvetjem; odlično je znal tudi vrtnariti. Še posebno pa je ljubil bregove Ljubljane in bil ustanovni član ljubške družine Vevče. Za vse njegovo ustvarjalno delo so se mu na zadnji poti poklonili številni znanci, prijatelji, sodelavci in ribiči, ki so njegovi družini in svojem izreklju globoko sožalje.

IVAN BENEDIK

SINDIKATI V AKCIJI

• V GRADBENIŠTVU

Spremeniti družbenoekonomske odnose

V sredo 21. januarja je republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije imel 12. sejo v prostorih skupščine občine Ljubljana Moste — Polje. Sklepevanje sej odbora v posameznih občinah je stalna praksa tega organa, ki se na ta način podrobneje seznaja s problematiko panoge v posamezni občini.

Člani odbora so na seji sprejeli akcijski program za leto 1981, se dogovorili o nalogah v zvezi z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letošnjem letu ter določili naloge odbora pri pripravi na problemsko konferenco v gradbeništvu, ki jo bo organiziral CK ZKS.

Razprave na seji so potrdile, da bodo gradbinci v prihajajočem obdobju morali bistveno spremeniti nekatere družbenoekonomske odnose, če želijo preprečiti stagnacijo panoge. Gre predvsem za hitrejšo samoupravno povezovanje in razvijanje dohodkov-

nih odnosov tako v delovnih organizacijah kot v sestavljenih organizacijah združenega dela, bolj racionalno nabavo mehanizacije ter njeno izkoriščenost, skupno iskanje novih tehnoloških rešitev, večjo produktivnost dela itd. To je tudi pogoj za ohranitev sedanjega obsega del na tujem trgu, ker za vse gradbenike doma v prihodnje ne bo dovolj dela. Zato je odbor v akcijskem programu natančno opredelil potrebe dejavnosti sindikata pri hitrejšem razreševanju te problematike.

Člane republiškega odbora smo tudi seznanili z vsebino in metodami dela občinskega odbora sindikata gradbenih delavcev. Ta odbor povezuje delovanje 29 osnovnih organizacij ZS, v katerih je vključeno 6500 delavcev. Že omenjeni problemi so prisotni tudi v naši občini, zato je še toliko bolj pomembno delovanje odbora, ki bi le s konkretnim delom lahko bistveno prispeval k hitrejšemu premagovanju težav, do katerih sedaj prihaja v gradbeništvu.

VINKO FRANJO

Tretji kongres samoupravljalcev

Delavski razred Jugoslavije se je odločil, da se v letu 1981 organizira III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. To je posebna oblika, kjer se delavci poleg vseh drugih organiziranih oblik v družbenopolitičnih in samoupravnih organih in organizacijah zberejo, potrdijo dosežene izkušnje in dajo dolgoročno strateško usmeritev nadaljnjega razvoja. Tak kongres se priredi vsako desetletje.

Sprašujemo se, zakaj nam je potreben ta kongres sedaj ob kongresih zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij, ki bodo naslednje leto. Kongres nam je potreben kot osrednja, hkratna in najbolj množična manifestacija privrženosti in nadaljevanja Titove politike in samoupravljanja. Potreben nam je tudi za obračun z negativnimi težnjami v našem razvoju in kot priprava celotnega delavskega razreda za nadaljnji razvoj v zaostrenih družbenoekonomske in družbenopolitičnih svetovnih in domačih razmerah. Kongres naj strne naše socialistične sile in ustvari pogoj nadaljnjega samoupravnega raz-

voja in napredka.

Tretji kongres bo po svoji vsebini obravnaval predvsem osrednja vprašanja našega razvoja s posebnim poudarkom na pridobivanju in razporejanju dohodka, na samoupravnem povezovanju in združevanju na podlagi dohodka kot bistvenega dejavnika družbene reprodukcije, samoupravnega planiranja in razvoja in na združenih delavcih v delegatskem sistemu.

Zato naj bodo priprave na kongres povsod in neposredno med delavci in z delavci. Poleg izvolitve delegatov naj vsaka organizacija aktivno pretrse in izpostavi na kongresnih usmeritvah svoje probleme in svoj nadaljnji samoupravni razvoj. Koordinacijski odbor, ki je imenovan za področje občine, pa bo dajal le osrednje usmeritve. Zato naj priprave na kongres samoupravljalcev ne bodo dodatno delo in obremenitev, ampak poudarjen in borben način našega samoupravnega dela.

ANDRIJA VLAHOVIČ

• STATUTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V LUČI USTAVNIH DOPOLNIL

Vzporedno s postopkom za dopolnitev zveze in republiških ustav ter občinskih statuten v SFRJ se bo potrebno lotiti tudi dopolnitev statuten krajevnih skupnosti.

Seveda pa ne kaže s temi spremembami in dopolnitvami preveč hiteti, kajti v tem trenutku smo še v zaostanku pri spremembah in dopolnitvah samoupravnih splošnih aktov (statuten, samoupravnih sporazumov o ustanovitvi ipd.) SIS družbenih dejavnosti, še posebej pa tistih, ki enakopravno odločajo z zbori občinske skupščine.

Ravno tako so nekateri sistemski zakoni, ki jih bo potrebno sprejeti in od katerih bo odvisno prihodnje delo krajevnih skupnosti, šele v fazi osnutka ali celo nastajanja.

Za kakšne dopolnitve ali spremembe v statutih krajevnih skupnosti oziroma v njenem delu sploh gre?

Medtem ko temeljna delovna področja v KS ostajajo skoraj nespremenjena (komunalno urejanje, varstvo okolja, gospodarjenje s prostorom, skrb za otroke, starejše občane ipd.), pa bo potrebno vnesti spremembe v delo in statute KS, posebej na področju SLO in DS. Ker pa sta za zakon (zvezni in republiški) pripravljena šele osnutki, je v tem trenutku še nemogoče karkoli spremeniti tako v načinu dela kot v statutu KS. Vsa zakonodaja pa naj bi bila sprejeta do konca leta. Šele nato bo možno vnašati v statut in delo KS potrebne spremembe.

Sistem financiranja KS v letu 1982 bo gotovo doživel nekatere spremembe. Vendar pa za zdaj še ne moremo reči, kako naj bi v praksi ta sistem deloval in zagotavljal KS vsaj tolikšna sredstva kot so jih prejemale v preteklem obdobju. Tudi tega področja v statutih KS še ne moremo spreminjati, in kaže počakati na si-

stemske rešitve, za katere se bomo naprej dogovorili.

Glede dolžine mandata delegatov so stvari jasne. Delegati so voljeni za štiri leta in so lahko po 157. členu ustave SRS ponovno izvoljeni, vendar največ še za eno mandatno dobo. Ta člen ustave SRS se ne spreminja, zato na tem področju najbrž ni potrebno ničesar spreminjati.

Drugače pa je pri izvoljenih oziroma imenovanih funkcionarjih.

Le-ti so lahko izvoljeni za 4 leta, način in dolžina njihovega mandata pa določa statut KS.

Seveda pa tega ne bo mogoče enotno urejati v vseh krajih in okoliših. Dolžina mandata posameznega funkcionarja v okviru ustave opredeljuje se bo pač razvalna različno, odvisno od krajevnih prilik, pripravljenosti ljudi za delo ipd. Ker pa bo rešitev tega vprašanja zanimiva šele ob volitvah v 1982. letu, ne kaže že sedaj uvajati teh sprememb, pač pa bi uredili vsa vprašanja istočasno.

Delegatski sistem za skupščine družbenopolitičnih skupnosti se ne bo spremenil. Lahko pa se spremeni delegatski sistem za skupščine SIS družbenih dejavnosti oziroma se lahko nekatere skupnosti pojavijo v KS ali se organizirajo v KS enote ipd.

Seveda pa je vse to odvisno od statuten teh SIS. Dokler teh ni, ne moremo ničesar spreminjati na tem področju.

Zato bi se kazalo pri občinskih družbenopolitičnih organizacijah še bolj prizadevati za to, da se tudi statuti SIS družbenih dejavnosti dopolnijo hkrati s statuti DPS. Ta trenutek pa so v velikem zaostanku.

Vse druge spremembe, ki bodo potrebne glede na dosedanje delo in prakso KS, pa niso take narave, da bi jih bilo treba na hitro spreminjati.

Na podlagi teh nekaj ugotovitev lahko vidimo, da bi bilo vse delo v zvezi s takojšnjimi spremembami in dopolnitvami statuten KS pregledno in celo nekoristno. V tem trenutku bi se kazalo predvsem natančno seznaniti z novostmi, ki jih vsebujejo ustavna dopolnila in dopolnitve statuta mesta in občine, ter spodbujati SIS družbenih dejavnosti, da začnejo takoj usklajevati lastne statute.

Zato predlagava, da se ustanovi delovna skupina za pripravo sprememb in dopolnitev statuten KS pri svetu za razvijanje delegatskega in skupščinskega sistema OK SZDL. Skupino bi sestavljali delegati iz nekaterih mestnih, primestnih in vaških krajevnih skupnosti. Do 30. 6. 1981 naj bi se pripravil ves delovni material o spremembah nekaterih sistemskih zakonov, sprememb statuten SIS in drugo. Potem bi bilo možno sestaviti osnutek statuta KS do 31. 10. 1981 in ga dati v javno razpravo ter sprejeti do 15. 12. 1981.

ZVONE STEKLASA
POLDE KOS

• ŠOLSTVO • ŠOLSTVO •

• V ŠOLSKEM CENTRU TISKA IN PAPIRJA

Priprave na usmerjeno izobraževanje

Šolski center tiska in papirja je edina vzgojnoizobraževalna organizacija, ki izobražuje delavce za potrebe grafične in grafično predelovalne industrije, deloma pa tudi za potrebe papirne industrije. Zato delavci centra ob prehodu na usmerjeno izobraževanje nikoli niso imeli težav z izbiro nadaljnje smeri izobraževanja, tako kot delavci nekaterih splošneje usmerjenih šol.

Že v letu 1979—80 so se pospešeno lotili priprav na usmerjeno izobraževanje, in sicer z organizacijskega, strokovnega in materialnega prostorskega vidika. Do danes so opravili že kar veliko dela: ustanovljena je bila posebna izobraževalna skupnost tiska in papirja, z njo je že tudi sklenjen prvi samoupravni sporazum o temeljnih planih.

Pripravljeni imajo že vse predmetne in učne načrte za strokovne predmete, ki so jih večinoma izdelali učitelji teh predmetov sami s pomočjo delovnih skupin ter Zavoda za šolstvo SRS. Materialna sredstva za nove kabinete za obrambo in zaščito, fiziko, kemijo in biologijo so že odobrena, kabinet za obrambo in zaščito pa je že skoraj v celoti opremljen in ga uporabljajo tudi v tem šolskem letu.

Učitelji vseh predmetov so se udeležili vsakega seminarja, ki je bil organiziran zanje, med letošnjimi zimskimi in letnimi počitnicami pa bodo poleg seminarjskega dela povečali tudi konkretne priprave v okviru svojih strokovnih aktivov na šoli.

Vodstvo centra ter predstavniki strokovnih aktivov so v stalnih stikih z delegati združenega dela — dogovarjanje glede načina dela, organizacije pouka in prakse ter predmetnikov in učnih načrtov poteka tako, da bodo čimbolj upoštevana resnične možnosti in potrebe grafične in papirne industrije.

Pri načrtovanju priprav za usmerjeno izobraževanje pa se delavci centra srečujejo tudi z mnogimi težavami. Najhuje težava bo prostorska stiska po drugem letu izobraževanja, ko bo potekalo več programov hkrati, problem telovadnice, ki si jo delijo s TVD Partizan Zelena jama, problem ustreznega povečanja delavnice, zelo pogrešajo tudi primeren prostor, kjer bi učencem pripravljali toplo malico. Prostoorsko stisko bodo reševali srednjeročno z adaptacijo podstrešja sedanje zgradbe ter dolgoročno s postavitvijo novega centra na Fužinah.

V prvem in drugem letu izobraževanja bodo težave z ustreznimi zaposlitvijo učiteljev strokovnih predmetov. Pripravljenih je več rešitev, na primer zaposlitev učiteljev s pisanjem sodobnih učbenikov, z delom v proizvodnji na šoli ali v delovnih organizacijah. Za vsakega učitelja posebej bodo skušali najti najboljše rešitve ter tako vsakega delavcem centra zagotoviti socialno varnost in napredek na strokovnem področju.

V glavnem so delavci centra na usmerjeno izobraževanje pripravljeni. Prehod nanj pričakujejo delavno, zavzeto in optimistično, kljub temu da se zavedajo množice nerešenih problemov in nalog, ki jih še čakajo.

SAŠA BENULIČ